

Oglasi, priopćena itd. takaju i računaju se na temelju običnog cijenika, ili po dogovoru.

Novce predbrojbu, oglašavanje naputkom ili poloznicom pošti, štetionice u Beču na administraciju lista u Puli.

Kod narudbe valja točno označiti ime, prezime i najbližu poštu predbrojnika.

Tko list na vrijeme ne primi, neka to javi oduzimanje u otvorenom pismu, za koji se ne plaća poštarina, ako se izvana napiše »Reklamacija«.

Čekovnog računa br. 847.849.

Telefon tiskare br. 38.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

«Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari» Narodna poslovica.

Glavni urednik i izdavač Jerko J. Mahulja.

U nakladi tiskare Laginja i dr. u Puli ulica Gitalia 1.

Glavni suradnik prof. M. Mandić u Trstu.

Izlazi svakog četvrtka o podne.

Netiskani dopisi ne vrataju se po d p i a u i ne takaju, a nefrankirani ne primaju.

Predplata na poštarnom stoji: 10 K u obće, 5 K za seljake } na godinu ili K 5—, odnosno K 2-50 na pol godine.

Izvan carvine više poštarnice. Plaća i utužuje se u Puli.

Pojedini broj stoji 10 h., za ostali 20 h., koji u Puli toli izvan iste.

Uredništvo i uprava nalazi se u »Tiskari Laginja i dr. Vica Gitalia br. 1 kamo neka se naslovljuju sva pisma i predplata

Progon Hrvatskog jezika na c. k. ravnateljstvu financija u Trstu.

Nepravda koja se već kroz dugi niz godina danomice nanáša našem narodu i jeziku sa strane c. k. ureda, sili nas da putem štampe ožigosamo još jednom i to po nebrojivi put mačuhinsko postupanje austrijskih oblasti na primorju prema našem narodu hrvatskog ili slovenskog imena.

Naslov koje smo dali ovom članku nije nimalo pretjeran, jer postupanje sa našim jezikom sa strane financijskog ravnateljstva u Trstu zaslužilo bi puno oštriju kvalifikaciju nego što li je izraz progon, kojega smo mi upotrebili.

Da je financijska služba u Primorju bila od vjeka rezervirani posjed talijana svima nam je vrlo dobro poznato, kao što nas nije čudilo da su razni porezni činovnici bili i jesu još sada glavni agitatori talijanske stranke da isti ne poznavaju jezik većine pučanstva pokrajine, kojem se jeziku dapače čak u javnim uredima izrugavaju (slučaj na poreznom uredu u Lošinj Op. slag.), pošto znamo da su Talijani privilegovana narodnost u Primorju, koji imaju u trojnom savezu svojeg najvećeg zagovaratelja u ovoj državi. Ali nadamo se ipak da će jednom i bečka vlada uvidjeti da ovako ne može da ide više dalje i prizna činjenicu da se od činovništva mora zahtijevati poznavanje jezika pučanstva. Najelementarnija pravdnost bi zahtijevala da na zemaljskim uredima budu zastupane narodnosti također i po svojem narodnom činovništvu u onom razmjerju, u kojem pojedini narodi žive u dotičnoj pokrajini. Nu naš je optimizam doživio i ovog puta jošte jedno razočaranje.

Na upravi ove naše pokrajine promijenile su se osobe, ali se žalibože ne promijenile odnose. Jednu je novost donio sadašnji predsjednik namjesnik princ Hohentlohe na financijskom ravnateljstvu, a ta bi bila veliki napredak i uspjeh u uvadjanju njemačkog jezika i njemačkih činovnika, dočim glede slavnog činovništva i slavnih zemaljskih jezika vladaju isti odnosi kao i pred četvrt vijeka. Još uvijek vrijedi načelo da se imade primiti u službu na ovom uredu samo onoliki broj slavnih činovnika, koliko ih je neobdno potrebno za rješavanje najnužnijih dnevnih poslova.

Da nisu ovo samo puste fraze dokazuje nam najbolje činjenica da od 111 konceptnih činovnika na ravnateljstvu financija u Trstu 68 ih je po narodnosti Talijani, 23 Nijemci a samo 20 Slaveni, Slovena imade dakle tek 1/5 dio celog konceptnog činovništva premda predstavljaju 1/2 pučanstva pokrajine. Od ostalih 91 činovnika samo su dvojica kvalificirana za hrvatski ili slovenski jezik, tako da od svih konceptnih činovnika na ovom uredu samo njih 22 bi bili sposobni da vrše službu u ovoj pokrajini, dočim ostalim 89 na broju

nebi u svakoj iole pravnoj državi moralo biti mjesta na jednom javnom državnom uredu u pokrajini sa dvije trećine slavnog pučanstva. Što je pak žalostnije na čelu ove čete nezalica stoji sam predsjednik, ravnatelj i podravnatelj, koji smatraju sasvim nepotrebitim da nauče hrv. ili slovenski jezik i tako prednjače svojim primjerom ostalom sebi podređenom činovništvu.

Više smo nego uvjereni da u stvari ne će na bolje krenuti u prilikama u kojim sada živimo jer kako gore naglasismo na ovom su uredu zatvorena vrata našim ljudem. Poznato nam je da su lanjske godine nekoji naši svršeni pravnici iz Istre tražili mjesto na financijskom ravnateljstvu u Trstu, ali bijahu odbiveni srazloga što da nema raspoloživih mjesta, niti da bi bilo izgleda da će ih skoro biti. Pred kakva dva mjeseca tražio je također namještenje jedan svršeni pravnik Hrvat rod. Dalmatinac, ali mu bijaše odgovoreno od onog koji na ovom uredu vedri i oblači da nije otvoreno nijedno mjesto, dočim su u to vrijeme bila raspoloživa 2 mjesta na jedno od kojih bio je oko 10 dana kasnije, nego što su odpravili našeg Hrvata, imenovan jedan Nijemac, koji u ostak. nezna ni riječi hrvatski, slovenski ni talijanski, dočim je drugo mjesto još i sada izpražnjeno, te po onom što se predvidjeti daje mora da je isto predestinirano za jednog talijana.

Ovakvo postupanje sa našim činovnicima sa strane jedne c. k. javne državne oblasti neznademo u istinu kako da okristimo! Riječ progon čini nam se zaista preblaga.

Sve nam ovo nije doista ništa neočekivanog u ovoj eri princ Hohentlohe — Dr. Kober kada je osobni referent veliki Nijemac Dr. Held onaj koji je uživao od austrijske vlade adjutum i imao u Trstu predestinirano mjesto jošte kao pruski podanik te koji je u svojim promaknućima postignuo pravi rekord u preskakivanju svojih kolega, domaćih sinova. Boljeg »junaka« „Drang nach Osten“ i saveznika naših sladkih susjeda talijana teško si možemo predstaviti!

Svaka isprika ove oblasti da su tekom ove godine bili primljeni u službu 2 pravnik Hrvati i 1 Slovenac ostaje bez vrijednosti, kada se znae da na ravnateljstvu u Trstu leže neriješeni već mjeseci i mjeseci slovenski i hrvatski spisi i to radi pomanjkanja činovnika koji bi poznavali hrvatski ili slovenski jezik. Ono malo činovnika prenatrpano je poslom, a samo je ravnateljstvo često puta u neprilici kod pokrivanja pojedinih mjesta, gdje se nužno zahtjeva poznavanje slavnih jezika.

Nije li pak sramota da na čelu poreznih ureda u Puli, Lošinj, Rovinju itd. stoji ljudi, koji ne znaju ni riječi hrvatski progovoriti?

Predaleko bismo zašli, kad bismo htjeli nabrojiti ostale nepravdnosti koje se počinjavaju našem jeziku i narodu od financijske oblasti pokrajine. Skoto po svim

poreznim i financijskim uredima diljem celog Primorja a osobito Istre vlada posvuda isključivo talijanština. Talijansko-njemački su svi nadpisi i pečati, talijanski su oglaš. Financijske su straže većinom Nijemci i Talijani, te su ovi često puta najveći širitelji talijanštine u pojedinom istarskom mjestancu. Zapisnici s našim narodom u slučaju kakvog prestupka sastavljaju se isključivo talijanski a kadgod čak i njemački. Naš se narod sili da rabi talijanski jezik. Tiskanice, knjige poreza posvuda su skoro isključivo u talijanskom jeziku. Na parobrodima financije našem jeziku nema niti traga itd. (O nekojim tal. barabama financ. straže na jednom financ. parobr. govorit ćemo drugi put. Ur.)

Ovakovo stanje stvari, gospodine namještnice, mora da ipak jednom prestane! Hrvati i Sloveni Primorja ne smiju više dozvoliti da ih tako prezire jedan državni organ, koji pak znae od njih brati krvavi darak u novcu putem raznih poreza i daka. Mi ne zahtjevamo nikakvih pogodnosti i privilegije, već hoćemo da bude jednak također vrijedio i za Hrvate i Slovene Primorja §. 19. temeljnih drž. zakona, pitamo nek se našem jeziku, jeziku dvije trećine pučanstva daje ono mjesto, koje mu pristoji, neka se našim sinovima ne brani ulaz u državne službe, da se ne rezerviraju mjesta za razne njemačke burševne i tršćanske filicirice, te da se napokon ne ponovi više ono što se je dogodilo u ovo zadnje vrijeme sa našim svršanim pravnicima, jer Vam tvrdu vjeru dajemo, gospodine namještnice, da će se Vas »junak« prije ili kasnije namjeriti na takav odpor da mu sva njegova srčanost i drskost neće pomoći.

Iz carevinskog vieća.

U Beču dne 8. decembra 1911.

Ovoga čedna usredotočen je bio većinom sav rad državnog sabora u pojedinim satorskim odborima, navlastito u odboru proračunskom i u onom za državne namještenike.

U proračunskom odboru imalo je svršiti razprava osnove o privremenom proračunu za 6 mjeseca za god. 1912. U tom su odboru izmedju ostalih i četvorica jugoslavenskih zastupnika i to od Hrvata Dr. Čingrija i Dr. Dulbić od Slovenaca Dr. Korošec i Dr. Sustersid. Sva četvorica zauzeše se tečajem razprave za prosvjetne, političke i gospodarske probitke našega naroda. Slovenski zastupnici upozorili su vladu obzirom na odstup predstojniha glavnoga stopa baruna Conrada koji je tražio učvršćenje naših granica prema Italiji, na pogibelj, koja nam prieti sa strane Italije, koja je bacila silu vojske uz naše granice, što nebi imalo stiliti na dobro.

Zastupnik Čingrija tužio se na vladu, koja žrtvuje interese našega naroda, osobito obzirom na gradnju željeznica nezastitnih Madjarima.

Zast. Dulbić tražio je, da bi vlada posvetila veću brigu u pogledu gradnja luka, uređenja rieka, bujica, izsušenja jezera i močvara u Istri i Dalmaciji i to tim više pošto kani za pet sjevernih pokrajina izdati preko 300 milijuna kruna za uređenje rieka i za takozvane vodne puteve.

Talijanska pravna fakulteta.

Pošto je bila prihvaćena u proračunskom odboru neznačnom većinom glasova vladina osnovna o privremenom proračunu za g. 1912. došla je na razpravu vladina osnovna o ustrojenju talijanske pravničke fakultete — i to privremeno za 4 godine — u Beču.

Proti tej osnovi ustao je prvi njemački nacionalnac zast. Erler, koji je god. 1904. u Inomostu dao porušiti tadašnju talijansku fakultetu. Govorio je vrlo žestoko puna dva sata proti vladinoj osnovi.

Vodja talijanske pučke stranke zast. Conci iz južnoga Tirola zauzeo se je vrlo toplo za ustrojenje talijanske fakultete. Njemu se je pridružio talijanski social-demokrat zast. Pitoni iz Trsta zagovarjuć takovo ustrojenje u gradu Trstu.

Na predlog poznatog njemačkog vikača zastupnika Wolfa prekinuta bijaše sjednica i tako je pitanje talijanske fakultete opet odročeno i to na buduću godinu.

Odbor za državne namještenike.

Radi skupocje živeća stanova itd. traže državni namještenici, da im se poboljša plaće i da se uredi njihovo službeno pitanje njihovog promaknuća. Vlada je u tom smislu izradila osnovu, koju razpravlja posebni odbor za državne namještenike t. j.: za javne činovnike sviju struka. Po tej osnovi imalo bi se poboljšati ili urediti činovničke plaće od osmog činovnog razreda natrag t. j. za činovnike najnižeg plat. čina. S pitanjem uređenja plaće imade se riješiti i drugo nemanje važno pitanje činovnika t. j. redovito njihovo promaknuće nakon stanovitog broja službenih godina.

Ta su se pitanja imala po želji i zahtjevu činovnika urediti još tečajem ove godine, nu zbog dugotrajnih razprava u samom odboru i radi ohrisnosti same osnove, ne će to biti moguće. Hoteci vlada ipak nekako bar pomoći svomu činovništvu već sada ili čim prije, nakanila je početkom buduće godine medju srednje i niže činovnike podieliti više milijuna kano odštetu za skupocu hrane i stanova.

U parlamentu imade dosta jaká struja, koja drži, da stavljaju činovnici odvise velike zahtjeve na državu i koja kaže, da vlada bieda i nevolja i medju seljačtvom i radnicima ništa manje nego li medju činovništvom pak da valja i njima pomoći. Ako se ima pomoći — kažu — činovništvu — to neka se pomože najnižim razredom, koji su u istinu slabo plaćeni i koji doista trpe biedu i nevolju.

U sjednici državnog sabora od dne 6. o. mj. bijaše na dnevnom redu više vladinih osnova, manje važnosti. Medju timi

glavnije su osnova o razkrbnitvu, o promjeni obćeg rudarskog zakona, o snizanju uplate pristojba i oslobodjenje od istih, tičevih se navlastito Dalmacije.

Kod rasprave o prvoj osnovi govorio je samo rusinski zastupnik Dr. Dnestranaky te bijaše zatim ista upućena pravnom odboru. O rudarskoj osnovi povelu se običajno rasprava, kod koje su sudjelovali zastupnici Dr. Ellenbogen, Aust, Pavlek, Gingr, Choc i Zaranski. Osnova je zatim upućena narodno-gospodarskom odboru. Interpelacija radi odstapa bar. Conrada.

Na koncu sjednice upravlili su zastupnici Dr. Heilinger te Dr. Adler i drugovi interelacije radi odstapa bivšeg predstojnika generalnog stožera baruna Conrada. Prvi pita predsjednika da li su glasovali istinjili, da se imade mudro brizi vladara zahvaliti, što je bila monarhija očuvana od rata. Taj rat bi bio morao biti očuvan radi toga što se je odstranilo rećenog generala i predstojnika — Govornik pita predsjednika, da li će vlada podneti zahtjev vladaru radi toga, što nas je očuvao od rata.

Zast. Adler pita vladu da li je uplivala prema svojem pravu na izvanjsku politiku i da li je poduzelo sve korake da prepriči nakane prietolonasljednika koje idu za navalnom politikom, koja da je na štetu austrijskih naroda. Ova je interelacija bila naparena proti osobi prietolonasljednika.

Drugo čitanje privremenog proračuna.

U sjednici od četvrti započelo je drugo čitanje privremenog proračuna za 8 mjeseci za g. 1912.

Izviestitelj Dr. Steinweder otvori raspravu preporučivši kući, da prihvati zakonsku osnovu, kojom se ovlašćuje vladu, da upravlja državom za 6 mjeseca na temelju ove osnove. Kod daljne rasprave govorili su samo dva zastupnika i to češki radikalac Dr. Höbschman i član hrvatsko-slovenskog kluba Dr. Vrtovšek. Prvi izjavi, da ne može glasovati za predloženi proračun jer da u Austriji nema parlamentarne vlade ni parlamentarne većine; u njoj da vlada manjina naroda i zastupnika i to jedino na svoju korist a na štetu svijvu nenjemačkih naroda. Zastupnik Vrtovšek govorio je puna tri sata o nesnosnijih sudbenih odnosajih u Stajerskoj i Koruškoj, gdje vlada u slovenskim sudbenim kotarima namještalva sve to više njemačke sudce i druge činovnike, koji neznaju ili neće da znaju jezik slovenskog stanovništva. Njemački zastupnici iz ovih pokrajina čutili su ostru i opravdanu kritiku proti ministru pravosuđa i njegovim njemačkim činovnicima te su nastojali žestoke udarce povicitima i doskocicima ublažiti, što im u ostalom nije uspjelo.

Na koncu sjednice odgovorili su ministri Braf (poljodjelstva) Heinold (nutarnjih posala) i Georgi na neke interelacije dočim su zastupnici Dr. Markov i Dr. Adler upravlili neke upite na predsjednika. Osobito žestok bijaše ovaj posljednji koji je napao i članove vladajuće kuće.

Potrošarina u Voloskom sudbenom i poreznom kotaru.

Prošli dana razglašilo se je u obćinab sudbenoga kotara Voloskoga, da prvim jennara 1912. preuzima potrošarinu u tom kotaru e. k. financijalna oblast u svoju upravu, putem e. k. fin. struze. Njeki se na taj glas srde, drugi su zadovoljni da je tako. Da vidimo koji imadu pravu.

Potrošarina na meso i vino može se utjerivati na taj način: ili da ju utjeruje putem financijalne struze financijalna oblast sama od svakoga mesara po tarifi prema onomu koliko koji mesar prodava meso ili krčmar vina. Ili da se s toga me-

sari i krčmari svi ili bar većina njih, iz jednoga poreznoga kotara u društvo, koje onda sklopi ugovor sa e. k. financijalnom oblastju, prema kojemu se društvo obvezuje plaćati državi toliko i toliko na godinu u ime potrošarine na meso i vino. Društva je onda pravo i dužnost, da se sa svakim mesarom i krčmarom pogodi koliko da plaća na godinu potrošarine; a da od onoga mesara ili krčmara utjeruje potrošarinu po tarifi od prodanoga mesa odnosno vina. Treći način utjerivanja potrošarine od mesa i vina jest, da državna financijalna oblast da potrošarinu na meso i vino u najam pojedinomu čovjeku za godišnju svotu za koju se pogode. Dotični najmitelj može se onda sa pojedinim mesari pogoditi da mu plaćaju na godinu toliko i toliko, ili pak od pojedina utjerivati potrošarinu po tarifi.

Bilo financijalna oblast, bilo društvo mesara i krčmara, bilo najmitelj, utjeruju od mesara i krčmara nesamo potrošarinu na meso i vino za državu, nego također namete na državnu potrošarinu za pokrajinu i za obćine, ako to pokrajina i obćine hoće. Cjenu mesu i vinu udaraju mesari i krčmari također prema visini državne potrošarine, i odnosnih pokrajinskih i obćinskih nameta. Svaki trošitelj mesa i vina, svaki koj meso jede i vino pije, plaća potrošarinu prema tarifi iste i prema odnosnim nametom. Trošiteljem je svejedno da li utjeruje potrošarinu e. k. državna oblast sama, ili se pogodi sa društvom mesara i krčmara, ili sa kakvim najmiteljem; oni plaćaju potrošarinu i odnose namete u podpunoj mjeri. Nije pak niti njim svejedno, da li država, pokrajina i obćine, dobivaju više od potrošarine ili manje. Ako država, i pokrajina, i obćina, dobiva manje od potrošarine, onda treba taj manjak pokriti njekim drugim porezom, koj može pak zadjeti i trošitelja mesa i vina na drugi način.

Na šteti su pak i država, i pokrajina, i obćine, ako nedobivaju onoliko od potrošarine, koliko bi prema tarifi morale dobiti; na šteti su i one, kao i državljani i pripadnici pokrajine i obćinari; a na koristi su društvo mesara i krčmara, dotično pojedinci kod društava, ili najmitelj potrošarine.

Slijedeći primjeri mogu nam pokazati, kako je bolje za obćinstvo bilo u državi, bilo u pokrajini, bilo u pojedinoj obćini, najme dali onda kad država sama utjeruje potrošarinu, ili onda kad ju utjeruje društvo mesara i krčmara, ili pojedini najmitelj.

Obćina Motovun dobila je od najmitelja u godini 1904. kruna 7400, od e. k. financijalne oblasti god. 1905. K 9200.

Obćina Piran dobila je od najmitelja g. 1905. kruna 20.000, od e. k. financ. obl. god. 1906 kruna 35.000.

Obćina Buzet dobila je od najmitelja g. 1906. K 8400, od e. k. financ. oblasti g. 1907. K 18.500.

Obćina Podgrad dobila je od najmitelja g. 1906. K 15.200, od e. k. financ. oblasti god. 1908. K 28.200.

Obćina Krk dobila je od najmitelja g. 1906. K 4000, od e. k. financ. oblasti g. 1907 K 10.650.

Obćina Lošinj Mali dobila je od najmitelja g. 1906. K 12.100, od financ. oblasti g. 1907. K 17.200.

Kolike li razlike između jedne i susjedne njoj godine! Kolika korist za državu, pokrajinu i obćine, dotično za obćinstvo u njih, kad financijalna oblast mjesto najmitelja utjeruje potrošarinu.

Takove koristi se nevidi, ako mjesto najmitelja preuzme potrošarinu društvo mesara i krčmara.

Takovo društvo poreznoga kotara Pazina plaća tekuće godine državi potrošarinu K 18.000, dok njoj je 'već godine 1904. plaćao u tom istom kot. najmitelj Gorup K 17.000. U Voloskom poreznom kotaru

narasla je potrošarina koju utjeruje društvo mesara i krčmara, u pet godina samo za 4000 K; pošto je iznašala god. 1906. 60.000 K, a tekuće godine iznaša 64.000 kruna. Koliko se je u istinu utjeruje, to znade samo potrošarinsko društvo, odnosno toga društva odbor i predsjednik; a viditi će se koliko će utjerati financijalna oblast već sljedeće godine, najme 1912. Sudac po prijepri navedenih primjerih Pirana, Buzeta, Podgrada itd. mogla bi država dobiti od potrošarine, a pokrajina i obćine od odnosnoga nameta, dvostruko ili skoro dvostruko nego li ove g. dne. A možda i više. Godine 1908, kada je potrošarinu utjerivalo društvo mesara i krčmara, dao je porezni kotar Pula 110.000 kruna potrošarine; god. 1909. pako, kad je utjerivala potrošarinu financijalna oblast, unišilo je na potrošarinu 234 000 kruna; dakle u jednoj godini više od dvostruko dobila nameta na potrošarinu pojina, a tako i obćina. Da iznosi namet na potrošarinu samo 100%, to bi obćina Pula bila dobila za 124 000 kruna više godine 1909. kada je utjerivala potrošarinu financijalna oblast nego li god 1908, kada ju je utjerivalo društvo mesara i krčmara.

Slično je i sa pivom. Do godine 1900. pobirao je pokrajinsku istarsku taksu na пиво najmitelj, Gorup, te je u ime njezino davao pokrajini 30 000 kruna godišnjih. U godinah 1901., 1902. i 1903. preuzela je utjerivanje te takse federacija društava mesara i krčmara, te davala pokrajini u ime toga kruna 42.000 godišnice. Iza toga uzela je pokrajina Istra u svoju upravu utjerivanje pokrajinske takse na пиво, pa je utjerala g. 1904. K 151.000 god. 1910. kruna 228.000, a g. 1911. već prije svrhe novembra kruna 300.000. Dakle u 11 godina 10 put više nego li kad je utjerivao taksu privatni najmitelj, a u 8 god. 7 put više nego li kada je utjerivala federacija društava mesara i krčmara. Dakako da i uprava sa tim nekoliko tisuća stoji, ali ni izdaleka neizjedna one svote koju se više dobiva.

Dakako da i uprava koliko sa potrošarinom i nameti na nju toli sa taksom na пиво stoji koju tisuću novaca, al ni izdaleka neizjedna ono svote koju se više utjeruje kad utjeruje i jedno i drugo financijalna oblast.

Po rečenom može svatko suditi, da je za obćinstvo najgore kad potrošarinu i taksu na пиво utjeruje pojedinac najmitelj, jer se on sam ukorišćuje na štetu države, pokrajine i obćina, a sa onim što trošitelj, koji jede meso i piju vino odnosno i pivu, plaćaju. Malo je bolje kad utjeruje potrošarinu na meso i vino i taksu na пиво društvo mesara i krčmara, jer se tada, kako do sada izkustvo uči, ukorišćuje nekoliko ljudi, obćino predsjednik i neki članovi, na štetu drugih, ili bar na štetu države, pokrajine i obćine, a tim i obćinstva, i to sa onim što trošitelj mesa i vina i piva već plaćaju. Najpravednije i najkoristnije, kako dosadajz izkustvo uči, za obćinstvo i za obćenitost jest ako potrošarinu i namete na nju, pa možda i taksu na пиво utjeruje financijalna oblast putem financijalne struze.

Pogled po Primorju.

Puljsko-rovinjski kotar:

Veliki pjevački i glazbeni koncert Hrvatskog pjevačkog i glazbenog društva u Puli priradjuje u subotu dne 10. decembra o. g. III. veliki koncert uz sudjelovanje velikog orkestra glazbe e. i k. mornarice u Puli.

To je drugi koncert, što nam ovo društvo priradjuje tekom svog jednogodišnjeg života. Konstatujemo rado, da su prva dva

koncerta bila od našeg slov. obćinstva vrlo mnogobrojno posjećena, a sama izvedba pohvaljena ne samo od prisutnika nego i od priznatih stručnjaka. Hrvatsko pjev. i glazb. društvo u Puli u prvim dvjema koncertima izvelo je vrlo teških skladba uz obće priznanje, a takovih će nam izvesti i na ovom trećem koncertu, kako je razvidno iz odnosnog programa, što ga prihćujemo niže. Očekujemo s toga od našeg slov. obćinstva, da će i ovaj treći veliki koncert počastiti mnogobrojno, tim više što će na ovom koncertu čuti skladbe pribrane iz glazbene literature svih Slavena.

Raspored: I. dio.

1. Smetana: Fantazija iz opere „Prodana nevjesta“ — orkestar. 2. Zajc: „Molitva“ — velika kantata — muški zbor i orkestar. 3. a) Volarič: „Divja rožica“ — ženski zbor i orkestar. b) Vogrič: Trosite cvetje angelji... iz „Zlate bajke“ — ženski zbor i orkestar. 4. Andjel: „Narodne pjesme iz hrvatskih kr jeva“ — mješoviti zbor. a) Oj jesenske duge noći... b) Zasto mučiš draga... c) Igra kolo na okolo d) Oj djevojko dušo moja... e) Češi me češi me najkica... f) Dragi je daleko... g) Djevojčica ruže brala... 5. a) Hatze: Kad mladica umrieti... — romanca. b) Gounod: Cavatina iz opere „Faust“ — tenor solo uz pratnju orkestra — pjeva g. F. Modricky. 6. Vogrič: „Ruža i djeva“ — mješoviti zbor i orkestar.

II. Dio. 7. Šebek: „Bugarški plesovi“ — orkestar. 8. Lisinski: Finale iz opere „Porna“ — mješoviti zbor i orkestar. 9. Smetana: Dvojčev iz opere „Hubička“ — tenor i bariton uz pratnju orkestra. 10. Vogrič: „Lahko noć ljubo dekle!“ — muški zbor. 11. Vogrič: „Ob potu za vasio“ — trio za sopran, tenor i bariton uz pratnju orkestra. 12. Zajc: „Narodne pjesme“ — mješoviti zbor i orkestar. a) Majka i kći. b) Daleki putevi. c) Svatovac. Dirigiraj kapelnik g. H. Vogrič. — Iza koncerta Ples.

Početak u 8 i pol s. na večer. Ulazne cijene: Sjedalo I. red K 2—; II. red 1'80; III. red K 1'40. Stajanje u parteru K 1. Stajanje na galeriji K —40; sjedalo na galeriji K 1—

Veliki slavenski ples u Kazalištu. Sinoć je u Narodnom Domu obdržavana velika skupština za obdržavanje velikog plesa, što ga priradjuje narodna društva u Puli u kazalištu Politeama Cisuti. Za pripreme tog velikog plesa, koji će biti dne 27. jennara 1912, izabran je veliki odbor od gospodja i gospode, koji ima poskribiti, da taj ples što častnije i sjajnije ispane. Na taj ples upozorujemo već sada sav naš narod u Puli i okolici da se spremi i mnogobrojno prisustvuje tom plesu.

Božićnica. U srijedu dne 20. o. mj. u 7 s. na večer priradjuje učenic i obćenice Druzbinih škola u Puli obćajnu Božićnicu sa pjevanjem, deklamacijom i predstavljanjem. Ista će se obdržavati u velikoj dvorani Narodnog Doma.

Za Božićnicu našeg školskog dječel. Ovih dana idu gradom neke naše rodoljubne gospodje i gospodjice sakupljujuć milodar za Božićnicu našoj dječici, koja polaze hrvatske putke škole. Preporučamo našim slavenskom obćinstvu u Puli, da svojim doprinosima u novcu ili obćinom pripomogne, te našoj školskoj dječici bude što ljepši Božić i mlado ljeto. Kojevnu rodoljubne sabratice ne uzmogou doći pokušati na dobro arce, taj može donieti svoj milodar u Istarsku Posujilnicu, koja će sva darove privesiti namenjenoj svrzi. Ujedno preporučamo pojedincima, da se u svakom veselom akupu a i drugdje sjete naše škole dječce sabiruć darove i izruče odboru područnice Društva u Puli (Istarska Posujilnica).

Plesne vježbe u Čitavatel. Omladinski odbor plesnih vježba u Čitavatel u Puli

javlja, da će buduća plesna vježba biti u nedjelju dne 17. o. mj. Kako nas obavješuju, te plesne vježbe su vrlo dobro posjećene i vrlo animirane. Odbor uveo je za vrijeme plesnih vježbi lakodjer liepu i pohvalnu novost, da će za vrijeme odmora biti nešto pjevanja i glazbenog užitka uz glasovir i gusle.

Početak plesa je točno u 8 $\frac{1}{2}$ s. na večer. — Članovi Čitaonice mogu posjećivati te plesne vježbe bez posebnog poziva.

„Vogričeva glazbena večer“. Na Stjepanje dne 26. o. mj. priređuje hrv. pjev. i glazb. društvo u Puli u počast svom kupelniku g. H. O. Vogriču „Vogričevu glazbenu večer“. Program te glazbene večeri prihobit ćemo u budućem broju.

Narodni darovi. Na piru Ivana Perean p. Ivana iz Raklja i Foške Mirković, kćerke obć. načelnika u Barbanu, sakupilo se na predlog pred. g. Dinka Pindulića K 7 za Družbu a K 7 za djačko pripomoćno društvo u Pazinu. — Pave Špada Bliznjak sakupio je na piru Pave Mirkovića iz Puntere sa Lucijom Kontušić iz Majčići za Družbu K 8-06. — Pero Premuda u Zagrebu daruje za Družbu K 10. — Na predlog g. F. Milića sakupljeno kod veselice „Markovog skupa“ na Mikulaševu za Družbu K 3-04. — Na krstikam Ivana Visković u Poli-Kastanjer a na predlog Vjenceslava Krizmanića sabrano je za podružnicu Družbe u Puli K 12 20, koja svota je izručena podružnici u Puli.

Mikulaševa večer. što ju je nas Sokol priredio prošle subote, ispula je vrlo lepo preko svakog očekivanja. Naroda bilo je sve dubkom puno, što već više godina ne vidjesmo na okupu. Pojedine točke programa: pjevanje, igranje na gusle, i predstavljanje, izvršene su na obće zadovoljstvo, što je občinstvo izkazalo obilnim plesku njem i odobravanjem. Darova pak bilo je toliko, da se je Nikola trudio preko jednog sata dok je sve razdijelio.

Iz Medullina (Klateži u Medulinu). Od kad se u naše čisto hrvatsko selo trbuhom za kruhom doklatilo, Bog zna od kuda, nekoliko individua vrlo sumnjive prošlosti, a nikakve sadusnjosti koja jedino obećava u budućnosti Kopar i Gradisku, osobito pak odkad su se ti klateži na račun našeg puka podkožili, odtada nastale su uvriede na naše svetlinje, izazovi, napadaji, zločinstva i zaplotnjačka razbojstva, što je u naravi talijanaca. Podpitanjani pak ti pogibeljni subjekti od puljske talijanske sinjorije, još više izbija na polje njihova delinkventska narav i drzovitost, kojim uznemiruju i izazivaju mirno domaće pučanstvo. Tako ti izazovi i napadaji traju već preko 6 godina. Posljedice pak nisu smjele izostati, jer časa strpljivosti moralna je prekijeti i u najmirnijem čovjeku moralo je zločinačko ponašanje tih individua izazvati reakciju. U posljednje vrijeme ustase na noge sami seljani proti tim barabama i vagabundima, te hoće da na čine red i ne puštaju da ti pustaje vriedjaju njihov rod i jezik, oštiju njihovo vlastništvo i napadaju iza plota mirno prolazeće seljane.

Tako su rekbi prošle nedjelje neki takvi klateži slabo prošli, dobivši od seljana dopru lekciju s uputom, da je Medulin čisto hrvatsko mjesto i da domaće pučanstvo se neda više vriedjati od kojekakvih dotepemih klateža i danguba. Radi toga ti klateži zovu sada u pomoć policiju, da ih brani, što izgleda baš onako kao kad lat zove policiju i više drže tata. I mi smo zato, da nismo dodje policija, ali ne da brani zločince već da ih hvata i domaći puk česti i oslobodi od tih propalica.

Poručujemo pak talijanskoj majoriji iz Pule, da nećemo u budućem ni njima dopustiti te nas u našem selu izazivati, prvi talijanski izazov past će pošteno na talijanska leđa. A i onom gospodjicu iz Pule, koji dobavlja bljunač za cestu poručujemo, da ćemo u njemu dobrano iz-

prašiti leđa čim dodje amo nalokati one klateže, da nas kasnije izazivlju i napadaju. To mu poručujemo zato, što će mu ta lekcija služiti i kao preporuka za „barunat“, za kojim u svojoj blezgovoj gluposti toliko teži. Političkoj oblasti pak preporučamo osobitu pažnju na tog smišnog „barunića“ in spe, koji je veliki uzročnik nemira i napadaja, počinjenih od medullinskih klateža. Ako novac stvara barune, onda se nećemo čuditi da i taj glupac postane „barun“.

Krčki kotar:

Iz Punta. (Nas Sokol). Hvala poštenosti pojedine brace, da naš mladi Sokol dosta lepo napreduje. Premda su prilike takve, da nas najljepši svijet mladosti ostavio zbog zarade, ipak se živo radi i kroz ovo kratko vrijeme opslauka, pokazao je života, da ponosno kroči napred, a i nada je, da će nam česće pružiti koju uricu užitka i zabave. — Na nas poziv, da se upišu u društvo i omi nještani, koji ne stanuju u svom rodnom mjestu, nje ostao uzaludan. Valja osobito pohvaliti naše zemljake, nastanjene u Puli. Mislim da su se svi na policaj br. A. Karabava sjelih našeg društva, koji darom, a koji začlanbom. Od sreća im svima hvala! Tako valja, a ugledati se u ovih i ostali naš domorodci, razasuti i po ostalim mjestima naše domaje. Ovim pokazali su da im leži na sreću provrat rodnog mi mjesta. Vježbe se redovito drže, a pred malo vremena imali smo uspjeh plesni vještice. Društveni odbor se stara i za dusevnu hranu svojih članova. Ovog Božića započeo smo sa večernjim predavanjima. Pristup im slobodan i za n članove, pače se preporuča da se narod u što većem broju odazove.

Na Silvestrovu večer mislimo prirediti zabavu s tamburama i tamburašima, a ovih poklada biti će plesova po volji u Sokolani Samo napred, svi za sokolsku ideju!

Voloski kotar:

Roditeljski sastanak u Mošćenčkom Dragi. Prošle nedjelje obilježavali su učitelji i učiteljica naše pučke škole vrlo dobro posjećen roditeljski sastanak. Bio je to prvi ovakav sastanak ove školske godine a obećase nam držati još 2 ili tri ove godine. Mi, koji smo bili do sada zapušteni od svih strana, koji nismo običavali čuti nikakav govor ni pouku, upravo smo sretni što smo sa stolom dobili i ovaj lepo običaj. Zato smo upravo od sreće zahvalno učitelju i učiteljici, što su nas osluškali ovako lepo poučavati i uputiti. Tako ćemo mi i naša djeca moći koristiti od škole.

Kod samoga sastanka govorili su gosp. učitelji u pieu i škodljivosti pica. Tu smo čuli mnogo toga, česa nismo do tada čuli nikada a više od njih će se meći okeristiti lepicim naukom.

Gospodjica učiteljica, koja se toliko trudi i skrbi za naše kćeri, dala nam je lepego nauka, kako moramo odgajati svoje malice, da budu kad odrastu dobre žene, dobre gospodarice i onakove, kak se da nas moraju da budu ženke.

Na sastanku je bio i naš domorodac g. prof. Ivančić, koji je navlas zato došao bio iz Opulje pa je i on držao govor i lepo nas je poučio, kako moramo odgajati naša djeca, da budu onakovi, kakovi moraju, da budu u svjetlu. Govorio je, kako naša djeca će peći u svjet, dugi od kuce pa će morati znati i čitati i pisati i računati i više drugih stvari, koje će u školi učiti i zato da moramo i mi pomagati učitelju, da se naša djeca ove le nauče.

Nadamo se, da će kod drugoga sastanka kad nas pozovu učitelj, doći u školu još više matera i otaca pa da će naše mjesto od toga moći koristiti. A našim na-

iz
oje
om
ze
u
va
m
da
od
ro-
d-
po-
vna
na
vje-
ode.
oje-
na
jedi-
stiv-
niji
ari
ako
z
na
ri
pe
ocir
ini
p
nc
o r
ols
ra
o
e s
či
ar
b
z
n
ot
ka
ar
ob
at
ije
ni
m
k
le
ro
o

četeljem preporučamo, da tako nastave, Talijana, koji ne pozna jezika većin-
jako su i započele, jer je to pravi put i njih zupljana.

Novo društvo u Opatiji. C. k. namj. u Trstu potvrdilo je pravila novoga društva pod imenom „Slovensko izobrazevalno društvo“ sa sjedištem u Opatiji.

Pazinski kotar:

Jedan uspjeh akad. prosvj. društva „Dobrila“. U radu za počku prošle godine na zgednijeg sredstva nego li je sretno dobrih knjiga, predavanja, analfabetički tečaj, itd. No i to je tu i tamo samo kratkotrajno. provizorno. Da doskoči toj nevoji počelo je društvo „Dobrila“ sa osnivanjem hrv. kat. omladinskih društava, koja imaju uz gorepomenuto budna držali narodnu svijesti i čuvati mladež od nemoralnog života, u koji ih vuče danasnj. bezvierski duh 20. vijeka. Za odgajanje valjanih seljačkih gospodara, a po tom i samostalnih, plemenitih i iskrenih rodoljuba Hrvata luče se posebne taktike. Bučne traze ne odavaju nikakvi realni rad za narod.

Seljačstvo je glavni stup države, jezgra naše narodnosti. Zato eto vidimo u Trvižu osnovale je akad. prosvj. društvo „Dobrila“ uz pripomoć poštirnog lamošnjeg župnika hrv. kat. oml. dr. „Seljačku Slovu“, čija je ustanovna skupština bila 8. o. m. O luseijenje je bilo veliko, a posjetilo je skupštini i bratsko beransko društvo sa svojim tamburaškim zborom. Prostorije društva su si mladići sami vrlo lepo uređili. Društva su ta u uskom pismenomu a i usmenomu saobraćaju sa društvom „Dobrila“, a imaju i svoje glasilo „Mladost“ što izlazi u Zadru. — Vjera u Boga i seljačka sloga doprineli će mnogi kamačak k izgradnji bolje budućnosti hrv. naroda u Istri, jer — na mladeži svijet ostaje.

Porečki kotar:

Iz Motovuna: Iza dugog vremena do-
sao je napokon čas, da se izabere za naše mjesto župnika-dekana. Po starom običaju pripada pravo izbora župnika zupljanom, i izbor je odredjen na 17. o. m. Za to mjesto se natjecu dva ovdješnja kantonika i to Ivan Majer i Angjeo Palaoro tirolski talijan. Ovaj posljednji napuo je sve moguće mreže da u nje uhvati toliko Italijane koliko i hrvatske kmete, da glasuju za njega i izaberu župnikom.

Upozorujemo zato sve hrvatske kmete, da se ne dadu zavesti od talijana Palaoro i njegovih agitatora, te neka svi složno glasuju za kanonika Majera, koji je premda sin oca talijana, sin hrvatske majke i poznava potpunoma hrvatski jezik, te ce kao župnik Vašoj djeci razlagati sveti nauk u hrvatskom jeziku, što i sada čini.

Promislite, da župnik motovunski nije samo župnik za gradić Motovun, nego je župnik i dekan čitave okolice, dakle duhovni pastir i hrvatskog pučanstva, koje je ovuda u većini. Moramo zato zahtjevati, da župnikom u Motovunu bude izabran čovjek, koji potpunoma pozna naš hrvatski jezik, a taj je kanonik Majer, te moramo odbiti talijana Palaoro koji ne poznaje ni reči hrvatski. Čudimo se radi toga, kada veleć. g. Fabiančić, kurat u Kaldiru, koji je pravi Hrvat, teko s otvorenim srcem agitira za Talijana Palaoro. Tine g. Fabiančić kao Hrvat vrlo gnuša, što među svojim vjernicima radi o tome, da na čelo dekanije motovunske dodje čovjek koji ne zna ni besedice onog jezika, kojim govori većina zupljana, a to je hrvatski g. Fabiančić imao bi promisliti, da je najprve tu narod i narodna stvar a tek onda kakvo moguće osobno prijateljstvo ili simpatija, te je dosta stranutno da jedan Hrvat radi i agitira za takvog

Preporučamo dakle svim rodoljubivim Motovunštini, da promisle stvar drugu, uvijek biraju manje zlo, te je po nas narodna stvar svakako manje zlo ako naši glasuju u nedjelju 17. t. m. za kanonika Majera a ne za talijana Palaoro.

Mjesto obćinskog stražara. Glavna obćina Vrsar — sudbeni kotar Poreč razpisuje natječaj za mjesto obćinskog stražara za Sv. Lovreć Pazenat čki. S mjestom skupčana je plaća od god. K 720 te K 100 stanarine i službeno. Molitelji moraju biti slobodni od plaćetva, nesmiju imati preko 40 godina valja da zna čitati i pisati talijanski i govore hrvatski.

Molbe za to mjesto treba poslati u varstvu obćine Vrsar do 25. decembra ove godine.

Razne primorske viesti.

Za saziv Istarskog sabora. Kako li vatska korenspondencija* u Beču javljajući ministar predsjednik sazvali zastupnike na istarskom saboru na pogovornu svrhu polučenja sporazuma za rad Istarskog sabora. Ako bi ti pregovori doveli do sporazuma, tada bi istarski sabor bio sazvan u mjeseci januaru buduće godine. Za ustrojjenje poštanskog ureda u Marčezigalu. U sjednici carer. vjeća od 6. o. m. uložio je zast. Mandić sa drugovima interpelaciju na ministra trgovine radi ustrojjenja e. k. poštanskog ureda u Marčezigalu. polit. kot. Kopar, dokazav potrebu i korist istog.

Uptiti naših zastupnika. Dne 6. t. u postavio je zastupnik Spinčić sa drugovima interpelacije, i to dvie na ministra unutarnjih poslova, jedan radi spaečnih, skovanih ili u pliji nadjenih imena naših mjesta na otok Creskom, drugu radi izdavanja zemaljskih zekona za medjašnu grofoviju Istru u hrvatskom jeziku; a jednu na ministra pravosudja radi zapustavljanja i neznanja hrvatskoga jezika u e. kr. kotarskoga suda u Cresu.

Prva ili interpelacija je obnovna slične interpelacije od 9. februara t. g., a druga obnovna slične interpelacije od 23. juna 1910. Treba ju je obnoviti, jer se smatraju za ovu sesiju kao utrnute, kao da jih nejma, dok zla i nepravde još obstoje. Treća je nadovezana na onu od 24. juna i 29. novembra 1910. Ovu posljednju donieti ćemo u prevodu.

Osjeđuranje proti nezdodam i u belomornara i ribara. U vladinoj osnovi za sve obće socijalno osjeđuranje izpušteni su bili osjeđuranja proti nezdodam i u slučaju bolesti mornara i ribari. Na zahtjev zastupnika južnih zemalja, trgovacko-pomorskih oblasti, društva itd. sastavila je vlada naknadno dvije osnovice kojima bi se imalo popuniti prvotnu vladu osnovu u sveobćem socijalnom osjeđuranju koje idu zatim, da se osjeđura proti nezdodam i u slučaju bolesti sve mornace i sve ribare. Na početku ovogodišnjeg zasjedanja izabran bio je posebni odbor, koji bi imao te osnove proučiti potrebite promjene izvesti u državnom saboru na odobrenje podnesti. U tom su odboru većinom zastupnici Hrvati i Sloveni (Talijan, Dalmacije, Istre, Trsta i Goricko) samo nešto Nijemci. Taj se je odbor konstituirao izabrav zastupnika Dr. Dulibića predjednikom i zast. Fona perovodjom.

Ovih se je dana taj odbor sastao u tu svrhu da izabere izvjestitelje za obće te osnove. Talijanski zastupnici složno liberalni i konservativni napeli su sve sile, da bi bar jednoga izvjestitelja dobili, ali to im nije uspjelo premda su im kod izbora i Nijemci pomogli. Izvjestiteljem za osjeđuranje proti nezdodam izabran bio je Slovenac Dr. Ryhar a izvjestiteljem za osjeđuranje u slučaju bolesti talijanski zastupnik Pillek. prot. ta janskomu konservativcu Bagatinu.

Budućeg četvrtka imao je taj odbor opet zasjednu.

PEČATE

Iz GUME Izradjuje
tiskara

Laginja i dr.

Via Giolla I. - Pula - Via Giolla I.

Javna zahvala.

Prigodom smrti neprežaljenoga supruga, odnosno tetka, svaka, gospodina

Franja Lappi,

carskog savjetnika u miru,

koji je u Medulinu, nakon teške i kratke bolesti blago u Gospodinu usnuo, svoj rodbini, prijateljima i znancem iz Medulina, Liznjana, Pule i Trsta, i rodbini iz Altura, koji su odpravili milog pokojnika do vječnog počinka, budi ovime izrečena najsrdačnija hvala.

Medulin-Altura, 8. decembra 1911.

Obitelji Lappi, Trevisan i Sladonja.

POZIV

na XXII. glavnu skupštinu potpisane kotarske gospodarske zadruge, koja će se održavati u prostorijama „Narodnog Doma“ pod Buzetom dne 28. decembra 1911., početak na 9 sati u jutro sa sljedećim

DNEVNIM REDOM:

1. Uplaćivanje godišnje članarine.
2. Nagovor predsjednika.
3. Izvješće tajnikovo.
4. Izvješće blagajnikovo i proračun za g. 1911.
5. Izbor novoga odbora.
6. Predlozi, upiti i zaključci.
7. Eventualna predavanja.
8. Zrežebanje raznih agrarnih predmeta.

Kotarska gospodarska zadruga
u Buzetu, dne 10. decembra 1911.

Predsjednik:

Anton Klarić, v. r.

Br. 1102.

Raspis jeftimbe.

Za izgradnju nove školske zgrade u STAROJ BAŠKI raspisuje se ovim javna jeftimba, koja će se držati u općinskom uredu u Baški, dne 4. siječnja 1912. od 10 sati pred podne do podne.

Proračunana cijena iznaša 14.000 K. — Jamčevina iznaša 10%, od proračunane cijene.

Pismene ponude, po propisu biljegovane i popraćene jamčevinom 10%, od proračunane cijene te posve dobro zapečaćene, primati će potpisano najkasnije do podne gore navedenoga dana.

Dražba, ako bude ponuditelja, moći će se produžiti do 1/2 sata poslije podne.

Pismene će se ponude otvoriti tek na svršetku dražbe.

Općinski si odbor pridržaje pravo, da primi kao poduzetnika onoga, čiju ponudu bude smatrao najpovoljnijom.

Nacrti, trebovnik i drugi uvjeti podučca stoje svakome na slobodan uvid u općinskom uredu u Baški za uredovnih sati.

Općinsko poglavarstvo

BAŠKA, dne 11. prosinca 1911.

Natačnik:

B. Kaftanić v. r.

Loze navrnute Istarske i druge
dobite uz jeftinu cijenu kod
Forčić i drug
TRTNICA-LOZAR
KOMEN (Primorsko).

Petrove kapijice.

Dorvolom vis. kr. zem. vlade stavljam u promet lijek najnoviji i po liječničkim stručnjacima prokušan protiv svih bolesti: želudca, crijeva, jetara, bubrega i slezena.

Sa tavljen je od saratih svježih sokova, biljka korenja, te se preporuča svakome, koji boluje od slabe probave, raznih boli i grčeva želuca i u crijevima. Pomaže svakome u protiv slabog probavi, mučnini, kroničnom kataru želuca i crijeva, umiruje živce i okrepiljuje cijeli organizam.

Cijena 1. bočice 50 flina, 2. bočice 100 flina, 3. bočice 150 flina. — U svakoj apoteci i u K. fr. k. pošta. — Dobitak se stimo u ljekarni K. v. Pula.

FR. SULLER-A
ZAGREB, Vlaška ulica .:

Svoj k svomu!

Novo! Novo!

Svakovrsne

Igračke za djecu

dobivaju se u knjižari

I. Novaka - Pazin.

Svoj k svomu!

Jeftino česko perje za postelje.

1 kilo sivo čihano K 2, bolje K 2 40, polubielo K 3 00, prima pahuljice K 6, najbije K 7 00, najbolja vrat K 8 40. Pahuljice sive K 6, biele K 7, najbije prane pahuljice K 14 40. Čistove postelje iz gustog crvenog

juleta. 1 tučan 180x110 cm po K 10, 12, 15, 18, 21, 200x140 cm po K 13, 15, 18, 21; 1 vanjska 80x58 cm po K 3, 3 50, 4; 90x70 cm po K 4 50, 5 50, 6; trokudni atranci iz strune za 1 postelj od K 27, bolji K 33. — Razstije franko pouzedećem od K 10 napred. Dozvoljena promjena; ako se nevidja, vraća se novac. Uzorci i cienici badava.

Artur Wollner, Lobes, 259
kod Pliznja (Česka).

PEKARNA

LJUDEVIT DEKLEVA

Via Campo Marzio br. 5 - Podružnica Via Sissano 14.

Prodaja svježeg kruha tri puta na dan.

Direktna poslužba a dom i u javne lokale.

Prodaja svakovrstnog brašna iz najboljeg mlina po dnevnoj cijeni. Poslužba brza i točna.

JAVNA ZAHVALA.

Svim onim dobrim dušam, koje su me prigodom smrti moje dobre i nezaboravne majke

KATE

nastojali utješiti bilo usmeno ili pismeno, odnosno koje su prisustvovala njezinom sprovodu, budi ovim putem izražena moja i mojih duboka harnost.

U prvom redu veleč. mjesnom župniku-dekanu popu Mihovilu Mužini, koji je uz pokojnicu do zadnjega časa sproveo, onda velepošt. Ocu Hijacintu Rušin, gvardijanu, koji je iz dalekog svog samostana Sv. Marije Mandaline došao na sprovod pomagati, mojim bivšim župljanom iz Dubašnice, koji su u znatnom broju došli na sprovod, mjestoom č. učiteljstvu sa školskom djecom, gg. mjesnoj inteligenciji, djevojačkom društvu i u obće celom omišalskom puku, koji je tako mnogobrojno sproveo milu nam majku do blađenoga groba, kao i veleučenom gosp. opć. liječniku Dru. Majnariću, koji je sve moguće poduzeo, kako bi pokojnici spasio život. U opće svima, svima ovime zahvaljuje, te dragi Bog neka svima plati.

Omišalj, dne 10. decembra 1911.

Raztuženi Pop Niko Grego za sebe, braću, sestre i ostalu rodbinu.

Seljčki posjed u občini Lovran,

srednje veličine sa kućom, vinogradom i šumom prodaje se uz povoljnu cijenu.

Poblize informacije mogu se dobiti u pisarni Dr. K. Janežića i Dr. I. Poščuća u Voloskom.

Soba sa pokućtvom

posebnim ulazom za jednu ili dvije osobe

iznajmljuje se odmah. — Upitati ulica

Stanković 35 I. kat lijevo.

Konfekcije

za gospodu, gospodje i djecu

Ignazio Steiner

GORICA PULA TRST
PIAZZA FORO

Prigodna rasprodaja za Božić

u svim razdjelima

uz vrlo jeftine cijene.

POZOR RODOLJUBI!

ZAHTEVAJTE POSVUDA
NAŠE IGRAČE KARTE :

PRIMORKA

PRODAJU SE U PAZINU U KNJI-
ŽARI IVANA NOVAKA.

Austro-Amerikana

38 velika transatlantska parobroda.

Redovita brza služba za putnike i robu između Trsta, Grčke, Italije, Španjolske, Sjeverne i južne Amerike. Odlazak iz Trsta:

I. pruga za putnike Trst-New-York, tičuć: Patras, Palermo, Alžir*) parobrod: Almeria*)

II. pruga za putnike Trst-Buenos-Aires, tičuć: Spljet*), Gruz*), parob.: Laura . . . 31. decembra Almeria, Las-Palmas, Rio de Janeiro, Santos, Monte Video na polazku.

III. pruga za robu na sve strane svijeta.

Preuzimlje izlete po sredozemnom moru s velikim parobrodima prekoatlantskih pruga na dvostruki vijak.

Služba se čini s novim i brzim parobrodima providjenim sa svim komfortom i brzajavom bez žica.

Za upute obratiti se na glavnog zastupnika za srednju Istru i, Novak u Pazinu i na ravnateljstvo u Trstu, via Mollino Piccolo 2, II. (brzjavi: Novak — Pazin, Cosulich — Trst).

*) uvjetno.

Najbolji češki izvor!

Jeftino perje za postelje!

1 kg sivo, dobro očišćano 2 K; bolje 2-40 K; prva vrst poluvrjetlo 2-60 K; bijelo 4 K; bijelo, pahuljasto 5-10 K; 1 kg najčistije, kao snjeg bijelo, očišćano 6-40 K; 8 K; 1 kg pahuljica, sivo 6 K; 7 K; bijelo fine 10 K; najčistije prane pahuljice 12 K.

Kod naručbe od 3 kruna franko.

Gotovi kreveti

iz gustog crvenog, plavog, bijelog ili žutog tankinga, s pokrivač, 180 cm dug, 116 cm širok, sa 2 jastuka, svaki 80 cm dug, 59 cm širok, napunjen s novim, sivim, vrlo trajnim pahuljavim perjem 16 K; pola pahuljice 20 K; pahuljice 24 K; pojedini pokrivači po 10, 12, 14 i 16 K; jastuci po 3, 3-50 i 4 K. — Razmjere se pouzderem počam od 12 K franko. Roba se zamjenjuje ili uzimlje natrag franko; ako se ne dopade vraća se novac. — Ciljati badava i franko.

S. BENISCH, Dešenice, 762, Šumava

Ljekarnika

A. THIERRY-a balsam

Jedino pravi sa zelenom divnom kao zaštitna marka. Znakomom zaštitnom.

Svako patranje, opoznanje i prepodaja drugih balzama sa zavaravajem markom prepom se kaznuje po svudu i strogo kazni. — Djeluje sigurno, ljekovito kod svih bolesti gornja dišala, kašlja, ubacivanja, promuklosti, astara gripa, prehlade, bolesti pluća, sprejajno kod influence, bolesti želudca, upale glara i sluznice, pomaknuta stolice, zubobolje i ustnih bolesti, lizanja izlozova, opaljena, kućnih bolesti itd. 12 2 ili 6 3 ili 1 vel. posudica boca K 3-60.

Thierry-eva centifolijska mast

sigurna i stalna ljekovita djelovanja kod rana, opekotina, otečala upala, alergija odstranjenje vra strana gubota, koga se bolja u ljekovito često predostrožno upravlja, kao su sa bolima skuzdane, ljekovita kod još tako starih rana 2 posudice stope K 3-60.

Ime: Ustavno „A. Thierry“ A. THIERRY-a i PIRBADI, Hrvatska. — Dajeta se u svim vrstama ljekarnama. Na crbno s (izvan) drogerijama.

NAJBOLJI ŽITNI MLINOVI,

čijarski strojevi, motori, gospodarski strojevi u najboljoj izradbi i najjeftinije izradjeni, predajeni za svako ilo.

Maoga poduzeća po nama uređjena u prometu.

Posuda, proračuni na zahtjev badava i bez poliranja od

tehničke poslovnice

EMANUEL KRAUS,

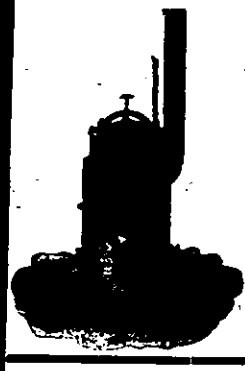
TRST, Via San Nicolò 2b.

Dohljavju se podjuno opreuz za sve glatutčka i industrijalna poduzeća.

Doplitanje: hrvatski, slovenski, ojeznaki i talijanski.

ALFA

brzi strojevi na paru za krmu su najbolji!

Novi popravljani sustav!

Čvrsta izradba podpunoma iz kovanaog željeza i željezne ploče!

Treba se čuvati od jeftinijih i lošijih povrtovina iz Hevanog Željeza!

Zahtievajte cjenike!

Dopisuje se slovenski i hrvatski!

Dionička zadruga Alfa Separator, Beč XII/3.

L. STEFFANUTTI - PULA

Skladište pokućtva, zrcala, slika itd.

Nemogući u ovo kratko vrijeme rasprodati svu zalihu pokućtva, prenesli smo naše skladište pokućtva, zrcala, slika itd. u VIA KANDLER br. 26. Javljajuć to vrlo pošt. občinstvu zahvaljujemo na susretljivosti i podpori kroz 44 godine, te se preporučamo i nadalje naklonosti i dosadašnjoj susretljivosti obećavajuć poslužiti pošt. občinstvo u gradu i pokrajini sa svom točnošću dobrom i solidnom robom te umjerenim cijenama.

TVRDKA L. STEFFANUTTI.

Austro-hrvatsko parobrodarsko društvo na dionice u Puntu.

Ravnateljstvo u Puntu.

Vlastito odpravništvo na Bieol, Riva Cristoforo Colombo.

Plovitbeni red

vrijedi od 1. novembra 1911. do opeziava.

Pruga: Punit-Rijeka.

Svaki dan	Odl. i Dol.	Postaje	Dol. i Odl.	Svaki dan
prje podav				po podne
5.45	odl.	V PUNAT	dol.	4.50
6. —	dol.	Krk	odl.	4.35
6.10	odl.	Glavotok	dol.	4.25
7. —	dol.	Malinska	odl.	3.40
7.05	odl.	Omišalj	dol.	3.35
7.35	dol.	Rijeka	odl.	3.06
7.45	odl.		dol.	2.55
8.30	dol.		odl.	2.10
8.35	odl.		dol.	2. —
9.30	dol.	Rijeka	odl.	12.55

Uvjeto pristajanje u Njivcima i Terkelama.

Brza pruga: Rijeka-Opatija-Lovran-Lošinjvel i Rab

Svaki Nedjelja	Odl. i Dol.	POSTAJA	Dol. i Odl.	Svaki Nedjelja
prje podav				po podne
7.20	odl.	VRIJEKA	dol.	8.35
7.55	dol.	Opatija	odl.	8. —
8.05	odl.	Lovran	dol.	7.50
8.30	dol.		odl.	7.35
8.30	odl.		dol.	7.25
1. —	dol.	LOŠINJVELI	odl.	—
1.30	odl.		dol.	—
3.15	dol.	Rab	odl.	3.45

Uvjeto pristajanje u Malobalčinju luka sv. Martin.

Pruga: Baška-Punit-Rijeka.

Svaki Utorak	Odl. i Dol.	Postaje	Dol. i Odl.	Svaki Utorak
prje podav				po podne
4.50	odl.	V Baška	dol.	6.10
5.40	dol.	Punit	odl.	5. —
6.45	odl.	Rijeka	dol.	4.50
9.30	dol.		odl.	12.55

Uvjeto pristajanje u Starij Baški.

Brza pruga: Rijeka-Opatija-Lovran-Rab

Svaki Četvrt.	Odl. i Dol.	Postaje	Dol. i Odl.	Svaki Četvrt.
prje podav				po podne
7.55	odl.	V Rijeka	dol.	7.50
8.10	dol.	Opatija	odl.	6.45
8.20	odl.		dol.	6.35
8.35	dol.	Lovran	odl.	6.30
8.40	odl.		dol.	6.10
12.50	dol.	Rab	odl.	2.30

Pruga: Rijeka-Nerezine.

Petak Utorak	Odl. i Dol.	Postaje	Dol. i Odl.	Srijeda Subota
prje podav				po podne
6.25	odl.	VRIJEKA	dol.	5. —
7.10	dol.	Opatija	odl.	4.25
7.20	odl.		dol.	4.15
7.40	dol.	Rab	odl.	2.55
7.50	odl.		dol.	2.45
8.10	dol.	Mirag	odl.	1.55
8.20	odl.		dol.	1.45
10.20	dol.	Krk	odl.	1.15
10.30	odl.		dol.	12.55
prje podav				po podne
11. —	dol.	Naštomov	odl.	11.30
11.30	dol.		dol.	11.15
11.50	dol.	Rab	odl.	9.25
12.40	dol.		dol.	9.15
13.05	dol.	Lica	dol.	8.55
13.10	dol.		dol.	8.40
13.20	dol.	Vel. Laska	dol.	7.55
13.30	dol.		dol.	7.45
13.40	dol.	Maš. (Laska)	dol.	6.55
13.50	dol.		dol.	6.45
14.00	dol.	Nerezine	dol.	6. —

Uvjeto pristajanje u Puntu i Lovran.